

L'acord d'investidura i la dependència

El contingut de l'Acord per a un govern reformista i de progrés que la setmana passada van firmar el PSOE i Ciutadans ha estat al centre de les anàlisis polítiques durant els últims dies. El focus d'atenció ha recaigut, sobretot, en el segon apartat, "Un pla per a l'ocupació estable i de qualitat", amb la polèmica sobre el model de contractació i acomiadament. Menys ressò mediàtic ha tingut l'anàlisi de les mesures que inclou l'apartat quart, "Reducció de les desigualtats socials combatent la pobresa i reforçant els sistemes de protecció social de l'estat del benestar". D'una manera gairebé natural, al llarg del període acumulat de crisi econòmica, institucional i social s'ha deixat de reivindicar l'estat del benestar. Durant els primers anys es va parlar molt de les línies vermelles que no es podien traspasar per mantenir el sistema de benestar i garantir els drets socials de la ciutadania. Vuit anys després, la reivindicació d'aquests pilars bàsics ha perdut molta força, i s'ha assumit el discurs hegemònic: "El que un dia va ser ja no tornarà". El determinisme de les retallades ha calat mentre empitjoraven les condicions de vida de bona part de la població. La prioritat és l'ocupació, i es deixa en segon pla la garantia dels drets socials. Entre aquests drets, el que més regressió ha patit és el de les persones dependents: un dret reconegut però mai garantit.

L'aprovació de la llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a las persones en situació de depen-

dència (LAPAD), el 2006, va ser un dels llegats polítics del govern Zapatero. Va representar una important innovació en el terreny de la protecció social, ja que reconeixia com a dret universal i subjectiu l'atenció de les persones que tenen dificultat per desenvolupar la seva vida quotidiana. Des del moment en què va entrar en vigor, el desplegament d'aquesta llei ha estat condicionat per una situació econòmica adversa que ha servit per justificar una reducció dràstica de la despesa pública. A les retallades pressupostàries cal sumar-hi el conflicte entre l'Estat i les comunitats autònomes sobre les competències i obligacions, així com les dificultats per professionalitzar un sector precari i estigmatitzat socialment. Durant la legislatura del govern de Rajoy s'ha reduït a la mínima expressió. La Coordinadora Estatal de Pla-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

taformes en Defensa de la Llei de Dependència de l'estat espanyol ha denunciat que el resultat final dels quatre anys de govern del PP ha representat la disminució de 3.000 milions d'euros del pressupost destinat a la LAPAD i 818.213 dependents sense atendre quan es recompten les sol·licituds pendents d'avaluació, les persones valorades sense grau atès el canvi de criteris i les llistes d'espera. La vulnerabilitat del col·lectiu de persones afectades per aquestes retallades, la paràlisi administrativa i la revisió dels criteris són factors que contribueixen a invisibilitzar el greu problema de la dependència. Una invisibilitat que contrasta amb la importància d'una qüestió que, tard o d'hora, afectarà la majoria de població, si es té en compte el que diuen les projeccions demogràfiques. El volum de persones que necessiten atenció i

cura per poder desenvolupar la seva vida diària no deixarà de créixer en els propers anys. Si tot segueix com ara, la insuficiència del sistema actual serà més i més deficitària.

Davant del caràcter prioritari d'aquesta qüestió, l'acord entre el PSOE i Ciutadans proposa un pacte d'estat per garantir el finançament estable de la LAPAD, recuperar-ne els principis inspiradors, derogar l'increment del copagament i les incompatibilitats. També preveu la necessitat d'elaborar una diagnosi sobre l'aplicació de la llei. La música que acompanya aquests punts de l'acord sembla seguir la melodia que va inspirar el disseny de la LAPAD. Es parla de recuperar els principis originaris i corregir el que no ha funcionat. Però els melòmans de la temàtica senten grinyolar alguns instruments. Des dels seus inicis, la LAPAD ha estat objecte d'anàlisis i avaluacions que han assenyalat les mancances, dificultats i resistències del sistema. Un acord d'investidura no és el document que ha d'incorporar el nivell de detall d'un acord de govern. Però es disparen totes les alarmes quan es generalitza, amb declaracions d'intencions, sobre una qüestió tan urgent com les condicions de vida diària de les persones que no tenen l'autonomia suficient per desenvolupar-se. Com en tantes altres qüestions, el temps de la política contrasta amb el temps de la ciutadania: no és moment de principis i avaluacions quan en els últims quatre anys han mort 127.000 persones dependents sense ser ateses.

La prioritat de la política és l'ocupació, i es deixa en segon pla la garantia dels drets socials

ARIANNE FABER

El volum de persones que necessiten atenció creixerà, i si tot segueix com ara el sistema actual serà més i més deficitari